

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus II. Argumentum. Beneficium de Jurepatronatus Laicali, aut Mexto vacans in Mense reservato non cadit sub reservationibus Apostolicis,; Quid si Juspatronatus Mixtum sit divisum per turnum, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

inobservat. ad conf. 24. num. 53. & apud Modern. discept. Eccles. 23. num. 4.

- 34 Hæc autem omnia eo facilius procedere visa sunt in præsentî hypothesi non solum quia eidem observantiæ affirmatiæ præsentandi nimirum, & obtinendi institutionem etiam in mensibus reservatis simul quoque juncta apparet observantia centenaria, & ferè immemorabilis negativa, juxta quam ostenditur nullo umquam casu, seu vacatione in mense reservato Sedem Apostolicam apposuisse manus super collatione talis beneficii ex capite reservationis, quando aliàs si verè illud fuisset Ecclesiasticum, & non obtitisset lex foundationis, inverisimile prorsus reditur, quod non adducerentur provisiones Apostolicæ, & quidem plures cum inrà spatium centum annorum, & ultra evenisse censeatur vacationes in mensibus reservatis ex præsumptione inducta per eandem centenariam, præsupponendi videlicet omnes contigisse casus possibiles easdem vacationes comprobantes ex ponderatis per *Rot. decis. 661. nu. 15. par. 19. recent. in dicta Parmen. beneficii 16. Januarii 1702. § finali coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano in dicta Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Cæterum coram R.P.D. meo Lancetta, in dicta Gerunden. eleemosyna panis super reservatis 26. Junii 1713. §. Et demum cor. Eminentissimo Scotto, & dicta Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Prædictam coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano, & optimè in dicta Augustana Summa Custodiæ super secundis literis 21. Junii 1715. §. Altera cor. R.P.D. meo Falconerio.* Sed etiam quia in hujusmodi Apostolicis gratis alioquin impetratis ad irritas faciendas collationes beneficiorum emissas ab Ordinariis ad præsentationem Patronorum, suaque etiam pacifica possessione spoliandos eorundem Ordinariorum provisos tanquam odiosis, ut inquit *Lotter. de re benefic. quæst. 44. num. 2. & per tot. semper rigidè expendendæ sunt probationes ad illas justificandas per impetratores adductæ, & præcipuè in ista de qua agitur respiciente quæstionem, an intret*
- 35 reservatio propter qualitatem Ecclesiasticam, vel Laicalem jurispatronatus, adeo ut ubicumque per impetratorem non probatur, ut in casu asserta reservatio,

liquidis undique, ac validis probationibus, prout requiritur, satis est, quod ea reddatur turbida ad effectum, ut ille repellendus sit, suæque provisionis executio impediatur, quemadmodum advertunt *Hostien. in cap. Cum in multis num. 4. versic. providè de rescript. in 6. & idem Lotter. de benefic. lib. 2. quæst. 45. num. 42.* & in his expressis terminis respondit *Rot. decis. 44. num. 23. coram Duran. decis. 769. nu. 3. vers. quæ omnia in recent. decis. 327. num. 2. par. 15. in Parmen. beneficii coram Eminentissimo Scotto, apud Modern. Roman. discept. Eccles. 25. num. 40. & discept. 27. nu. 63. & seq. in Cremonen. beneficii 3. Decembris 1706. §. Præmissis enim cor. R.P.D. meo Lancetta, in dicta Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Constito coram eodem, optimè in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Ex quibus coram R.P.D. Aldrovando in Augustana Canonicatus super literis Ludovici 6. Martii 1713. §. Pluribus coram R.P.D. meo Crispo, in dicta Augustana Summa Custodiæ super secundis literis 21. Junii 1715. §. Moti, & 15. Martii 1716. §. Firmum namque, & §. finali cor. R.P.D. meo Falconerio.*

Et ita utraque parte fortiter informante resolutum fuit &c.

ARGUMENTUM.

Beneficium de Jurepatronatus Laicali, aut mixto vacans in mense reservato non cadit sub reservationibus Apostolicis; Quid si Juspatronatus mixtum sit divisum per Turnum, & Beneficium vacet in Turno Patroni Ecclesiastici.

SUMMARIUM.

- 1 Reservationes Apostolica non afficiunt beneficia jurispatronatus Laicalis, aut mixti; & quare? Vide ibi.
- 2 Diviso jurepatronatus mixto per Turnum si beneficium vacet in Turno Patroni Ecclesiastici, & in mense reservato, est reservationibus Apostolicis subjectum.

CASUS II.

Fundavit de propriis bonis quidam Fundator beneficium cum reservatione juris patronatus activi pro una voce favore eorum de propria Familia, & pro altera voce favore Præpositi Cathedralis A, præcepitque præsentationes fieri alternatim, & per turnum, ita ut in prima vacatione præsentarent illi de Familia; in secunda verò præsentare deberet Præpositus. Vacato beneficio mense Februarii, & in turno spectante ad Præpositum, iste præsentavit ad illud quemdam Clericum habilem, & idoneum; è contra alter Clericus impetravit idem beneficium à Sede Apostolica tamquam vacans in mense reservato; Quæritur in hoc casu an hujusmodi beneficium sit Sanctæ Sedi reservatum?

Videtur negativè respondendum agitur enim de jure patronatus laicali, aut saltè mixto, cum beneficium fuerit erectum, & fundatum de bonis laicalibus, & jus patronatus reservatum personis tam laicis, quàm Ecclesiasticis, nimirum pro una voce favore illorum de Familia, & pro altera voce favore Præpositi, unde S. Sedi nequit esse reservatum, sed quocumque mense vacet, est ab Ordinario providendum ad præsentationem Præpositi, vel eorum de Familia, cum reservationes Apostolicæ non afficiant beneficia juris patronatus laicalis, aut mixti, & quidem optima ratione, quia cum per eas adeptum remaneat Patronis exercitium facultatis præsentandi, ad quam à Fundatoribus vocati fuerant, hinc nè laici retrahantur à fundatione, constructione, & dotatione Ecclesiarum, aut beneficiorum, Summus Pontifex non intelligit in hoc Canone comprehendere beneficia juris patronatus laicalis, aut mixti, quod competat laicis titulo oneroso. *Gloss. in cap. 2. verb. Collatio de præben. in 6. ibi = Unde sæpius reperitur receptum in Curia Papam per hoc non conferre beneficia, quæ pertinent ad præsentationem laicorum = Alexand. conf. 75. num. 1. volum. 4. Gemin. in cap. unic. in fin. de jurepat. in 6. Rocch. de curt. de jurepat. verb. Honorificum quest. 4. nu. 22. & seq. & quest. 24. nu. 54. Lambertin. eod. tract.*

lib. 2. par. 1. quest. 9. art. 22. & par. 3. lib. 2. quest. 9. art. 9. Gonzal. hic gloss. 18. nu. 1. & seqq. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. num. 571. & seq. Rot. decis. 589. num. 2. coram Pamphil, & decis. 1263. per tot. coram Seraph. & in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Et hinc coram Eminentissimo Scotto, & in Monasterien. Vicaria 12. Martii 1706. §. Minusque coram R. P. D. Omanno, & in Cremonen. beneficii 14. Maji 1706. §. Absque eo, quod coram R. P. D. Kaunitz, & in Monasterien. beneficii 30. Januarii 1713. §. Minimè coram R. P. D. Aldrovando, & in Monasterien. Canonatus 19. Februarii 1714. §. Quod autem coram R. P. D. Ansaldo, & in Vicen. beneficii 17. Febr. 1713. §. E converso cor. R. P. D. Aldrovando, & 19. Junii 1716. §. Prætermisso coram R. P. D. Rovault de Gama-ches.

At hoc non obstante censeo in præsentiarum præfatum beneficium esse reservatum; cum vacaverit mense Februarii, ex dispositione hujus Canonis S. Sedi reservato; adeò ut validè illud potuerit impetrari à Dataria Apostolica per supradictum Clericum.

² Quin ullatenus adversetur, quod ipsum beneficium sit de jure patronatus laicali, aut mixto; quoniam quamvis beneficia juris patronatus hujus naturæ, & qualitatis regulariter non comprehendantur sub reservationibus Apostolicis juxta auctoritates superius relatas, tamen cum in fundatione jus præsentandi fuerit divinum per turnum inter Patronos laicos, & Ecclesiasticos, videlicet inter eos de Familia Fundatoris, & Præpositum, & vacatio contigerit in turno Patroni Ecclesiastici, scilicet Præpositi, Usus, seu exercitium præsentandi in hoc turno dicitur spectare ad Ecclesiam, & jus patronatus in tali turno consideratur tanquam merè Ecclesiasticum, & consequenter cadit sub reservationibus Apostolicis. *Joan. Andr. in cap. Cum in illis §. final. de Preben. in 6. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. num. 614. & seq. Vivian. de jurepat. par. 1. lib. 1. cap. 3. nu. 18. Rot. decis. 362. nu. 11. & decis. 383. num. 15 coram Priolo, & in Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. §. Visum enim coram Eminentissimo Scotto. Quæ opinio hodie prævaluit contra Lotterium ut notavi superius Par. IV. Can. II. Caf. V. n. 4. Licet con-*

contraria verior, & probabilior in theoria mihi videatur.

ARGUMENTUM.

Beneficium quando dicatur esse de Jurepatronatus Ecclesiastico, aut Laicali.

SUMMARIUM.

- 1 *Qualitas jurispatronatus quoad ejus Ecclesiasticitatem, aut laicalitatem dignoscitur ex bonis, quibus beneficium sit fundatum: & ex personis, quibus juspatronatus sit reservatum; ut num. 2.*
- 3 *Juspatronatus relictum Custodibus & Gubernatoribus Confraternitatis laicalis, est laicale; & num. 15.*
- 4 *Relictum verò Custodibus, & Gubernatoribus Confraternitatis Ecclesiasticae est Ecclesiasticum; licet iidem Gubernatores sint laici, & quare? Vide num. 5. & 12.*
- 6 *Juspatronatus relictum Capitulo composito ex Canoniceis, & Canoniceis est Ecclesiasticum.*
- 7 *Idem est, si sit relictum operariis alicujus Ecclesiae licet laicis; aut aliis Personis laicis: ratione administrationis Ecclesiasticae.*
- 8 *Idoneitas Provisi Apostolici praesumitur probata, quando agitur de literis expeditis in forma gratiosa.*
- 9 *Papa solet derogare Juspatronatus Ecclesiastico, non verò Laicali, nisi de eo fiat specialis mentio.*
- 10 *Qualitas Ecclesiastica, aut laicalis Juspatronatus dignoscitur ex bonis, quibus beneficium sit fundatum.*
- 11 *Juspatronatus ab initio laicale, si transeat ad personas Ecclesiasticas, est Ecclesiasticum.*
- 13 *Juspatronatus relictum Administratoribus bonorum Ecclesiae praesumitur relictum intuitu Ecclesiae. Amplia ut nu. 14.*

CASUS III.

CUM in mense reservato vacasset beneficium de jurepatronatus à Fundatore relicto favore Gubernatorum, & Officialium cujusdam Confraternitatis auctoritate Ordinarii erectæ; quidam Clericus existimans idem beneficium esse jurispatronatus Ecclesiastici, illud impe-

travit à Dataria Apostolica; Quæritur proinde an reverà dictum beneficium sit jurispatronatus Ecclesiastici; itaut valeat impetrari tamquam reservatum.

Suadent negativam resolutionem hujus dubii tum qualitas bonorum, quibus beneficium hoc fuit erectum, tum qualitas personarum, quibus juspatronatus fuit reservatum; Respicendo quidem ad bona, quibus beneficium fuit erectum, & fundatum ista fuere merè laicalia, & patrimonialia ipsius Fundatoris; & consequenter juspatronatus dicitur laicale; cum qualitas jurispatronatus quoad ejus laicalitatem, vel Ecclesiasticitatem ad effectum judicandi an intrent nec nè reservationes Apostolicæ dependeat à qualitate bonorum, quibus beneficium sit fundatum, aut dotatum; etenim si beneficium sit dotatum de bonis Ecclesiasticis, juspatronatus est Ecclesiasticum, & reservari non potest favore laicorum, si verò sit dotatum de bonis laicalibus, est laicale, ad tradita per *Lotter de re benef. lib. 2. quæst. 10. num. 2. Vivian. de jurepat. par. 1. cap. 3. num. 11. Card. de Luc. eodem tract. disc. 59. num. 1. Rot. in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Reservatio coram Eminentissimo Scotto, & in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Tantoque magis coram R. P. D. Aldrovando.*

2 Inspiciendo verò personas, quibus istud juspatronatus fuit reservatum illæ sunt personæ laicæ, dum Gubernatores, & Officiales dictæ Confraternitatis sunt laici, adeoque juspatronatus etiam ex hoc capite erit laicale, quoniam pro statuenda natura jurispatronatus laicalis, seu Ecclesiastici non solum attenditur, ex cujus bonis fiat erectio, sed principaliter spectatur qualitas personæ, & quidem essentialis, non verò accidentalis, penès quam illud resideat, ut notavi *Par. I. in Apparatu num. 8. nam si sit laica, vel Ecclesiastica, tale etiam adjudicari debet ipsum juspatronatus, juxta Vivian. de jurepatr. lib. 1. cap. 2. num. 9. Card. de Luc. eod. tract. disc. 59. num. 13. Rot. decis. 103. num. 2. & decis. 48. num. 8. & decis. 560. num. 5. par. 18. rec. & in Aprutina beneficii 19. Junii 1705. §. Etiam si coram Eminentissimo Scotto, & in Astoricen. beneficii 21. Januarii 1715. §. Atque ex his coram R. P. D. Cerro.*

Quin